

kozy/kodzo - lykové vlákno na výrobu japonského variantu *čínskeho papiera*, vyrábaného z papierovníka kazinockého; druh tlačiarenského *papiera* zamatového a pijavého povrchu; pozri *papier japonský*; *lyko*

Kozorožec - gréc. aigokeros; lat. Capricornus; *mesačné znamenie* pre 22.12.-20.1.; ako znak *zverokruhu* sa v starom *Oriente* nazýval najprv *kozoryba*, vodná bytosť s rohami a rybím chvostom; spája sa so *Saturnom*, z *kovov* sa mu priradzuje *olovo*, z *minerálov ónyx*; v *astrologii* sa mu pripisujú vlastnosti ako omyl, klamstvo, lakomstvo, chamtivosť, obmedzenosť; na druhej strane bohatstvo, zdržanlivosť, koncentrácia, sila a vytrvalosť; pozri *atribúty, symboly a alegórie, Aigiapan, zvieratá; zverokruhové znamenia, astronomické symboly, heraldické figúry*; porovnaj *jednorožec*

-starí Gréci hovorili o kozorožcovi, že je podobný jeleňovi, ale je väčší a má srst' ako koza; jeho tlama je porastená fúzami

-podľa *bestiárov* kozorožec má rohy tak silné, že v prípade, že spadne z hory na zem, nezraní sa; jeho rohy ho však nechránia pred levom

-v súvislosti s heslom Amaltea: v inej verzii bola Amaltea nymfa, ktorá žila na ostrove *Kréta*; zrejme bola sestrou *Pana*; živila *Dia*, potom, čo ho na ostrov ukryla *Rhea* pred *Kronom*; ako odmenu za starostlivosť o *Dia* bola umiestnená na nebo ako súhvezdie Kozorožec

- podoba kozorožca v tvare *monštra* s telom ryby a kozy odkazuje na príbeh *Pana*, ktorý bol napadnutý monšтром *Tyfonom* počas potápania vo vodách Nílu; keď prešiel pred *Tyfonom*, *Faunova* kozia hlava zostala nad vodou, ale tá časť jeho tela pod vodou sa zmenila na rybu

<http://it.wikipedia.org/wiki/Marzo>

http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://farm4.staticflickr.com/3114/5712379767_e57538009e_z.jpg&imgrefurl=http://www.flickr.com/photos/58558794@N07/5712379767/&h=640&w=483&sz=242&tbnid=hAj70k_vb_tzM:&tbnh=98&tbnw=74&zoom=1&usq=_fG5xtUnHEJqi8QYdBE6gZ2Qs90o=&docid=-p-SKdhVedLIMM&sa=X&ei=Gwy0UbHkJYa6hAeKm4GgDw&sqi=2&ved=0CFAQ9QEwBw&dur=374

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3188681790/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3188681790/sizes/z/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/8641886055/in/photostream/>

Kozorožec padajúci z hory a lev (stredoveký bestiár)

December a Kozorožec (stredoveký kalendár)

December a Kozorožec (Hodinky Jeana de Luc, 1524)

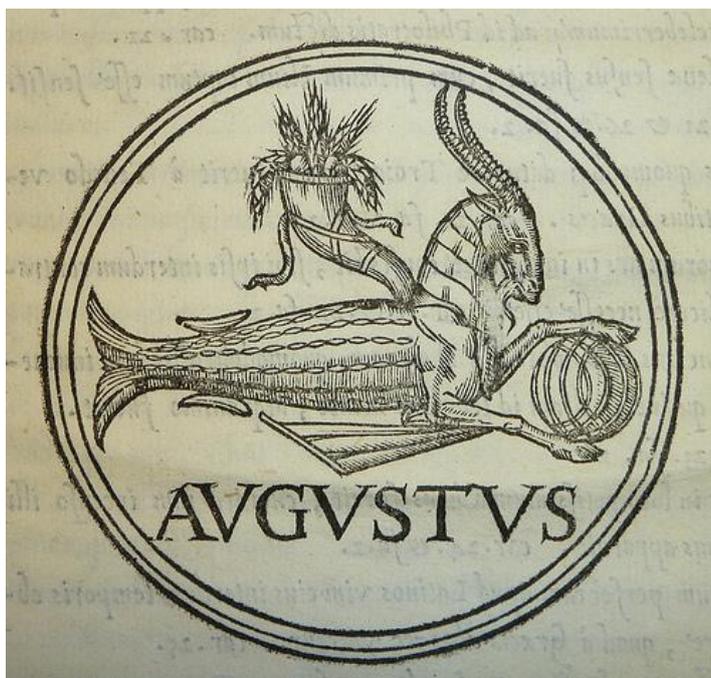

Kozorožec (stredoveká iluminácia)

P. Galle podľa J. van der Straeta: Lov na horskú kozu (rytina zo série Venationes Ferarum, avium, Piscium, 1578)

kozoryba - v súvislosti s heslom *Kozorožec*: ako znak *zverokruhu* sa v starom *Oriente* nazýval najprv kozoryba, vodná bytosť s rohami a rybím chvostom (pozri *monštrum*)

Kozorožec s zemeguľou (znak rímskeho cisára Augusta)

Ch. van Sichem III : Okrasný motív s kozorožcami a putti (drevoryt, holandská Biblia Sacra, 1645-1660)

kozub -

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3140585441/in/photostream/>

C. P. Bega: Deti matky dole pri matke v izbe (17.st.)

kozy kamenárske - kamenárske kozy

koža - v antike koža, kožušina atribút *Hérakla*; v kresťanských súvislostiach atribút *pustovníkov* a menovite *Jána Krstiteľa*; patrónmi ľudí spracovávajúcich kožu boli *Crispin a Crispinian*; pozri *kožušina, astrachan, hermelín, karakul, karmazín 3, perzián, bizam, ševro, boena, bonekan, šagrén, borregos, borequitos, box, boxcalf, safián, velúr; bufovanie, cibrenie kožušín; pustovnícky odev; sťahovanie z kože; krpce; móda; brajšvanc, moaré, boa; intarzia; čistenie kože*

Neznámy rezbár (pôvodne Slovenský rezbár zo začiatku 18.storočia): Svätý Ján Krstiteľ (súčasť neznámej skupinovej plastiky, 1700-1730)

koža barania - pozri *Kumrán; Zvitky Mŕtveho mora/Kumránske zvitky*

koža jahňacia - pozri *kaumakes, perzián/karakul*

koža jašteričia - pozri *kabelka*

koža jeleňa - pozri *kódexy Mixtékov*

koža konská - pozri *ševro*

koža kozia - pozri *ševro; Juno*

koža krokodíla - pozri *kabelka*

Biedermann v súvislosti s heslom *krokodíl*: krokodíla koža pribitá na vráta domú, chránila pred *krupobitím*

koža leoparda - pozri *Iáson, Orfeus, Antenór*

L. M. van Loo: Diana v krajine (18.st.)

koža levia - *levia koža*

koža pštrosia - *pštrosia koža*

koža žraločia - pozri *katana/gatana*

kožený štít - *štít kožený*

Kožin Semjon Leonidovič - (*1979); ruský maliar

https://cs.wikipedia.org/wiki/Semjon_Ko%C5%BEin

S. L. Kozin: Sviatok kupalo. Veštenie z venca (2008)

kožušina -

Ch. Weigel st.: Kožušník (medirytina, 1698)

A. Van Dyck: Martin Ryckaert

kožušina jahňacia - pozri *perzián/karakul, boregos*
kožušina leopardia -

L. M. van Loo: Diana v krajine (18.st.)

kožušina líščia - pozri *boa*

J. Duncan Fergusson: Pani Julian Lousada (1915)

kožušina medvedia - pozri *berserker*

kožušina ondatry - pozri *bizam*

kožušina pardála - pozri *Bes/Besa/Besas*

kožený štít - *štít kožený*

kožušina umelá - pozri *bonekan, plastilak*

kožušina vlčia - pozri *berserker*

tzv. kožušinka blšia - *tzv. blšia kožušinka*

kožušiny heraldické - *heraldické kožušiny*

kôň - v indických starovekých kultoch *symbol* božského bytia, ktoré v sa tejto podobe prejavuje svetu (pozri *vtelenie*) a vo svete sa ako obeť rozplýva; tým sa stal kôň božským symbolom sveta v jeho priestorovej a časovej existencii; preto sa kôň stal jedným z najdôležitejších obetných zvierat staroveku, nazývaným *Kráľ obetí*; aj v iných ako indických kultúrach kôň obetným zvierat'om (porážaný, upaľovaný, hádzaný do hlbokých alebo divých vôd); vo všeobecnosti žrebec symbolom *mužského princípu*, aktívneho a mal aj ochranné poslanie (konská *hlava* umiest'ovaná na domoch s *apotropajným* poslaním); staroveké indogermánske národy dávali koňovi silu *predtuchy* a *veštby* budúcnosti (vyhodnocovanie podľa erdžania); v *antike* biele kone (pozri *farebná symbolika: farba biela*) atribútom *solárnych božstiev*; obdobne ako *Sumeri* a iné staroveké národy aj Gréci (stvoriteľ'om koňa *Poseidón*) a Rimania (podľa nich stvoriteľ'om koňa *Neptún*) mali predstavu o štvorzáprahu ohnivých koní solárnych bohov (pozri *Hélios*); kôň spájaný so svetelnou symbolikou a symbolikou vody (sčerené vlny mora v tvare koňa, rýchlosť bystrín a riek prirovnávaná k rýchlosti koňa; *Poseidónovým* atribútom biely kôň); osobitné spojenie vody a koňa dalo vzniku *hippokampa*; spojenie koňa, *svetla* a súčasne vody dalo vzniku predstavy *Pegasa*; kôň je súčasťou *kentaúra*; kôň súčasne symbolizuje plodivú silu prírody (pozri *bohovia plodnosti, symboly plodnosti*) a vo vz'ahu k človekovi zlučuje v sebe živočíšnosť a možnosť duchovného vzopätia; význam vojnového a ničivého princípu vychádza z použitia koňa ako *jazdeckého zvierat'a* v bojoch; *kresťanstvo* prehodnotilo význam koňa: význam pýchy a márnivej svetovlády, ale zachovaný aj význam koňa ochrancu a posla viery; červený kôň medzi koňmi iného zafarbenia symbolizuje vtelenie *Krista*, v *Apokalypse* je Kristus jazdcom na bielom koni (kôň symbolom víťaznej viery ?); biely kôň symbolizuje dobré správy (?); po rozlomení tretej *pečate* na červenom koni zosobnenie vojny, na čiernom hlad a bieda, na plavom koni smrť (pozri *farebná symbolika, ďalej apokalyptickí jazdci*); obecné v kresťanstve symbolika odkazuje na pôvodný slnečný a svetelný význam: kôň symbolom víťaznej viery a rýchleho behu života; v kresťanskom umení kôň súčasťou *antitézy* k opovrhovanému a skromnému *oslovi*; v novovekom umení motivisticky využitý Picasso (*Guernica*), Filla (*Boje a zápsy*), F.Marc, M.Marini, Chagall, Braque a Ď.

Biedermann: stelesnenie sily a vitality na vyššej úrovni ako u dobytky (*býk*); divé kone a divý dobytok boli najčastejším motívom už v jaskynnom umení *doby ladovej* (pozri *paleolitické jaskynné maľby*); možno predpokladať, že oba tieto živočíšne druhy (kôň, býk) tvorili akýsi dualistický program (pozri *dualizmus*) prehistorického maliara; koňa pokladali za tajomné zviera, spájali ho často s ríšou mŕtvych (pozri *podsvetie*) a *mŕtvym* ho aj obetovali; pre svoju rýchlosť a schopnosť skákať sa stal neskôr slnečným symbolom alebo ťažným zvierat'om (pozri zviera jazdecké) nebeského voza (*Apolón, Mitra, Eliáš*); kôň bol atribútom *Poseidóna* (pozri *hypokampos*); morské vlny sa často porovnávali s morskými koňmi; prvého koňa stvoril Poseidón z morského brala a sám Poseidón sa často premieňal na koňa; jeho symbolický význam je niekedy dvojaký, napr. biely kôň Krista triumfátora (pozri *apokalyptické motívy, Kráľ kráľov*), na druhej strane kone *apokalyptických jazdcov*; *cirkevní otcovia* pripisujú koňovi *pýchu* a *zmyselnosť* (keď vraj vidí peknú ženu, žiadostivo erdží); súčasne však figuruje ako symbol *víťazstva* (napr. *mučeníkov* nad svetom); ako pozitívny symbol je kôň známy v *antike* v podobe okridleného koňa *Pegasa*; v *rozprávkach* vystupujú kone často ako *veštecké* bytosti s *čarodejnou* mocou (pozri *mágia*), ktoré hovoria ľudskou rečou a dávajú ľuďom múdre rady (napr. Princ Bajaja); kresťanské *legendy* poznajú svätých jazdcov (pozri *svätec jazdecký*), predovšetkým drakobijcu *sv. Juraja, sv. Martina* a *sv. Eustacha*; na starých vyobrazeniach *krížovej cesty* (pozri *Zastavenia krížovej cesty*) kone Rimánov odvracajú hlavy od *Ježiša*, čím poukazujú na nepriateľský postoj svojich pánov; lebky koňov umiestnené na *štítoch* domov mali zaháňať *nešťastie*; germánsky zvyk obetovania koní s následnou konzumáciou ich *mäsa* viedol k tomu, že po prijatí kresťanstva sa *konské mäso* prestalo považovať za *potravu*, čo do istej miery pretrváva dodnes; v staročínskej *astrológii* patrilo kôň k znameniu *zvieratníka*; psychologická symbolika vidí v koňovi ušľachtilú a inteligentnú bytosť, ktorá sa však môže zmeniť tak, že naháňa strach; kôň s jazdcom symbolizuje „ono“ (sféra inštinktov) a „ja“ (duálny systém“; pri porušení vzájomného vz'ahu sa objavujú *sny* o divoko kopajúcich koňoch na všetky strany, čo môže znamenať výzvu na integráciu

www v súvislosti s heslom *ichtyokentar/kentaurotritón*: *kentauri* boli zrejme obyčajní ľudia, ktorých totemovým zvierat'om bol kôň (pozri *totemizmus*); porovnaj *hippocampos/kôň vodný*

-v súvislosti s heslom *Velinas*: litovský boh *podsvetia* Velinas jazdí na čiernom koni a ľudia sa mu vyhýbajú sa slovami: „Nech si ide, kam chce“ (pozri *farba čierna*)

-v súvislosti s heslom *vodník*: hoci sa vodník vyskytuje v sladkovodných vodách, je jeho predobrazom zrejme grécky boh morí *Poseidon*; súdia sa to podľa toho, že sa vodník rád premieňa v kone a práve Poseidón bol v starom Grécku patrónom koní a kónských dostihov, snáď práve preto, že morské vlny vzdialene pripomínajú cválajúce kone (pozri *hippokampos*)

-stredoveké *bestiáre*: označujú koňa za inteligentné zviera určené k boju, ktoré rozoznáva signály trúbok; kone vraj trpia, keď je mužstvo porazené a raduje sa z víťazstva; v boji dokáže rozoznať nepriateľa a usiluje sa ho uhryznúť; niektoré kone dokonca tak uznávajú svojho pána, že so zmenou vlastníka strácajú pokoru; okrem majiteľa nedovoľujú, aby na nich niekto jazdil; niektorí prelievajú slzy, keď pán zomrel, alebo bol zabitý; iba kôň má schopnosť plakať, keď človek smúti; podľa správania koňa pred bitkou sa dá určiť jej výsledok; údajne perzské kone, grécke kone z Epiru a sicílske kone žijú viac ako 50 rokov; španielske, galské a numidské kone sú menej odolné

pozri tzv. *koník*, *Ferganské kone*; *ašvamédha*; *ichtyokentaur*; *tritón*, *hippokampos*; *šagrén*; *pólo*, *štýl tchang*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirôvnania*; *zvierá*; *jazdecká socha*, *portrét jazdecký*, *animalieri*; *jazdec*; *kónské mäso*, *kónská koža*, *kónské dostihy*; *tátoš*, *kentaur*; *Sleipnir*; *Prométheus*; *Šemik*; *jednorozec* (www, Becker); *heraldické figúry*; *tug*; *zvierá*; *mula*; J. F. Herring I.; *kónskí umelci*; *jazdec*, *krasojazdec*, *drezúra*

<http://lelyf.gorod.tomsk.ru/index-1348066077.php>

<http://irjusha.livejournal.com/5975.html>

<https://marinni.dreamwidth.org/279043.html?mode=reply>

https://www.google.sk/search?q=chess+figure+horse&tbm=isch&tbs=rimg:CS7WaWfN5Y9UIjiCAGSwcjZP_1veDvYtKzxQhTzkdqzrn7Pom8ryOo95eccyvTEQa9ajmQjy3NZpdXfxNaYPAY4eXyoSCYIAazByNk_1-EZxLx3YHOe16KhIJ94O9i0rPFCERvByv7QaQx-sqEgIPOR3GrOufsxGLt_1oS48J9QCoSCeibyVl6j3l5EXM5fsZANUtOKhIJxzK-ORBrIqMRSfwojmbLONeQEgmZCPLc1ml1dxGKecajtRuyzyoSCfE1pg8DLh5fEYM2JwgWfl6l&tbo=u&sa=X&ved=0ahUKEwjU2YnNrs_WAhVCPRoKHRVbAWQQ9C8IHw&biw=964&bih=489&dpr=1.56#imgrc=-DkByWlr0XtA4M

Hlava koňa zo slonoviny (Mas d'Azil, Pyreneje, Francúzsko)

Hlava koňa (magdalénien)

Rytha v tvare bežiacего koňa (pevnosť Erebus, 8.st.pr.Kr.)

Kôň (ilustrácia, stredoveký bestiár)

A. Dürer: Malý kôň (medirytina, 1505)

A. Dürer: Veľký kôň (medirytina, 1505)

Škola L. van Leydena: Kôň (kresba čiernou kriedou, 16.st.)

H. Wierix: Thesálsky jazdecký kôň (16.-17.st.)

D. V. Coornhert: Kôň s glóbusom na chrbte a Charitas (rytina zo série štyroch podobenstiev bezuzdného sveta, 1550)

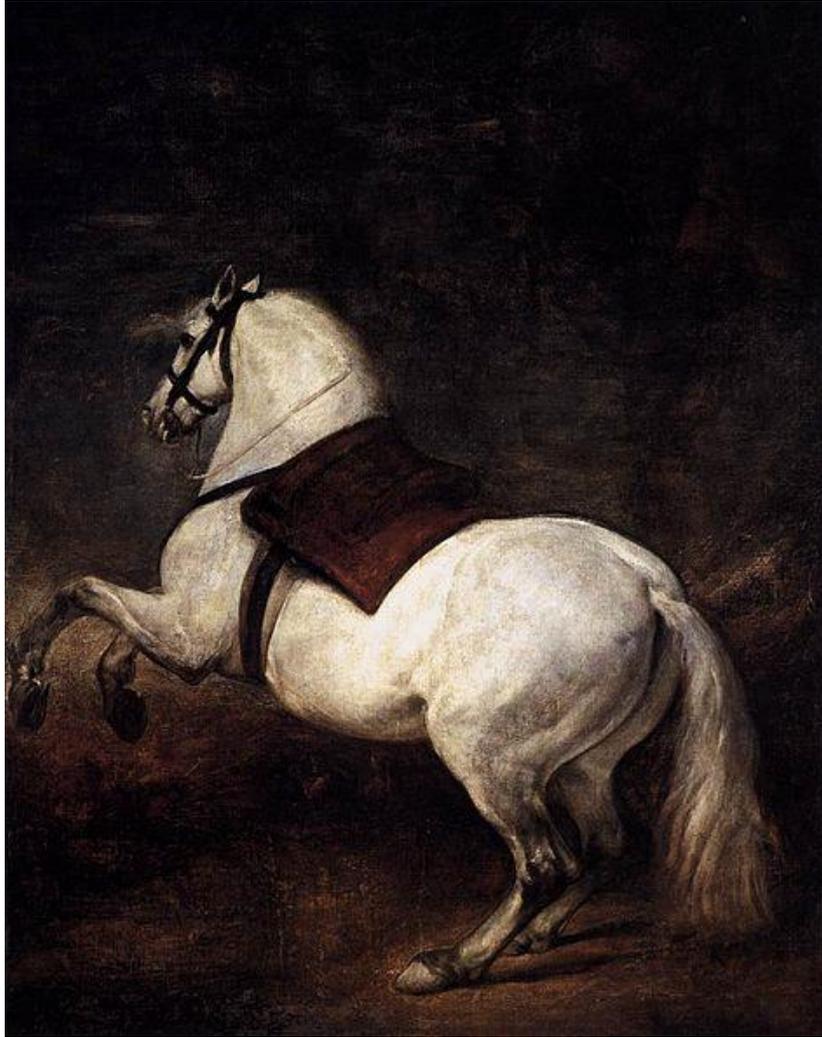
J. Duvet: Tri kone (rytina, 1550-1560)

H. Goltzius: - (16.st.)

A. Susini podľa Giambologna: Lev požierajúci koňa (bronz, 1600-1620)

D. Velázquez: Biely kôň (1634-1635)

Kôň (čínska tušová maľba)

H. Delaunay: Automedon (1868)

J. F. Herring I.: Farmárska scéna (19.st.)

Ch. P. Tschaggeny: Jazdec so sivkom pri brode (1856)

E. Degas: Preteky v Boulognskome lese (1864)

E. Delacroix: Kôň vydesený búrkou (1824)

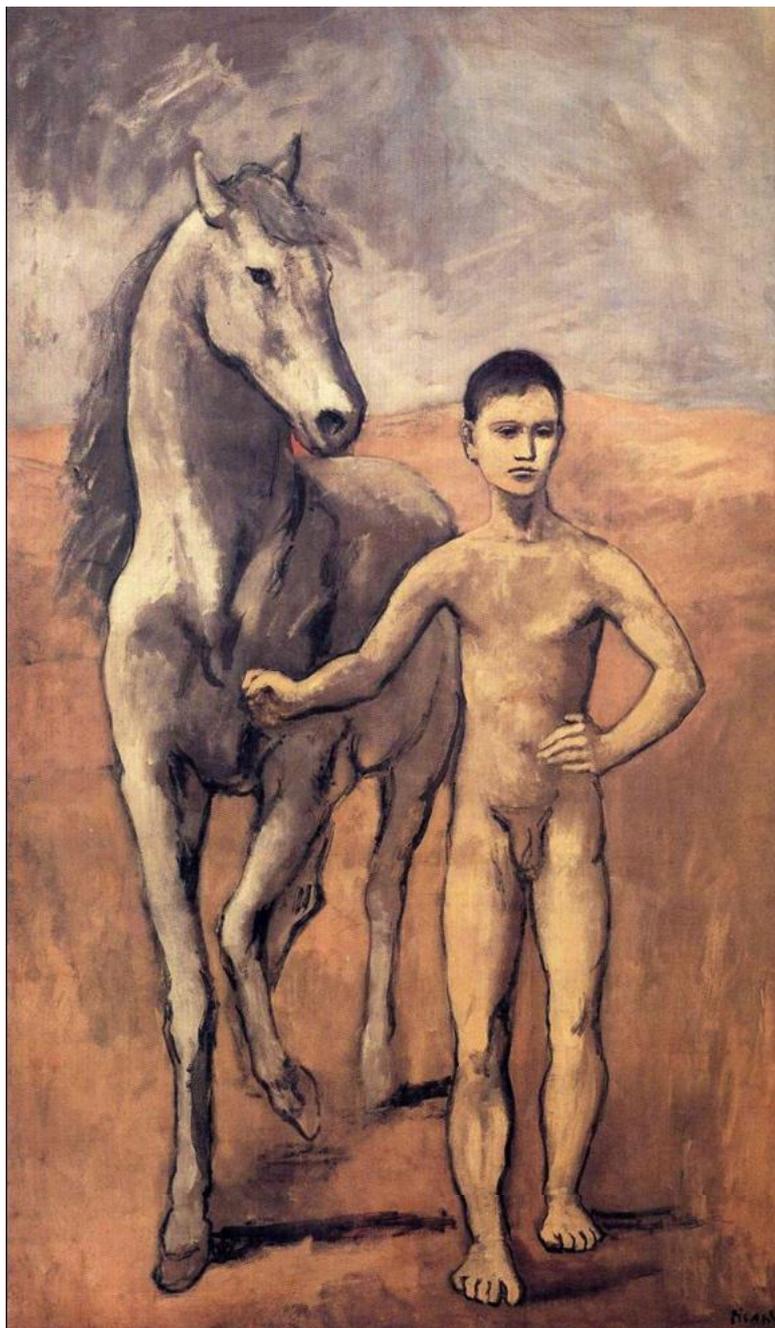
E. Delacroix: Arabské kone bojujúce v stajni (1860)

K. Lotz: Kone v daždi (1862)

K. Lotz: Napájanie koní v puste (1860)

P. Picasso: Chlapec vedúci koňa (1906)

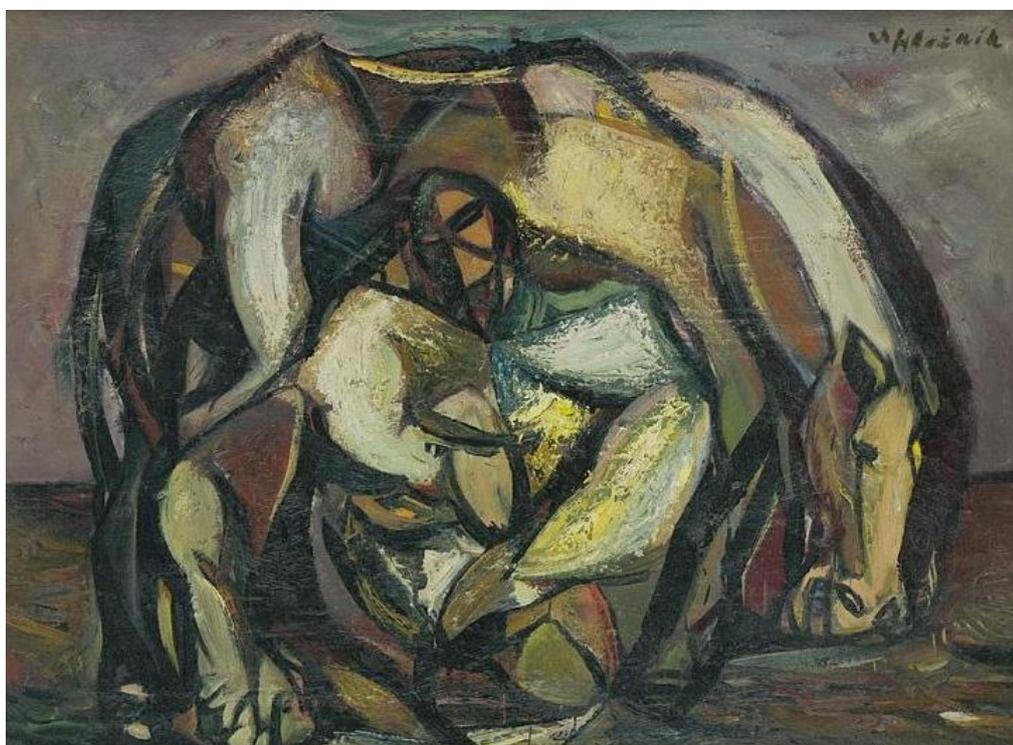
K. Petrov-Vodkin: Kúpanie červeného koňa (1912)

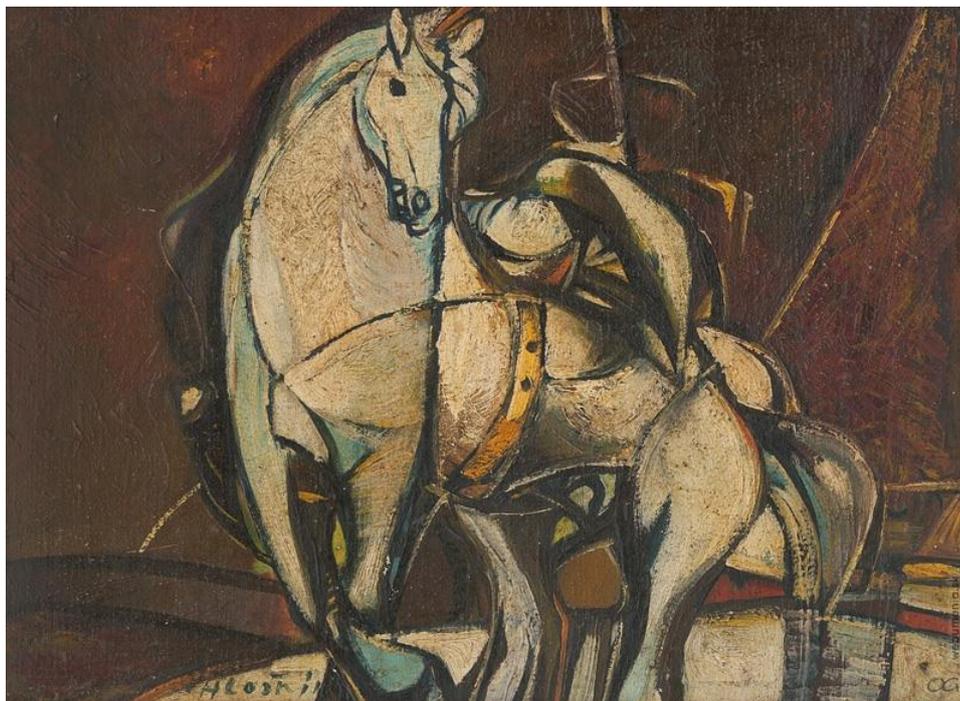
V. Hložník: Klaun s koníkom (1946)

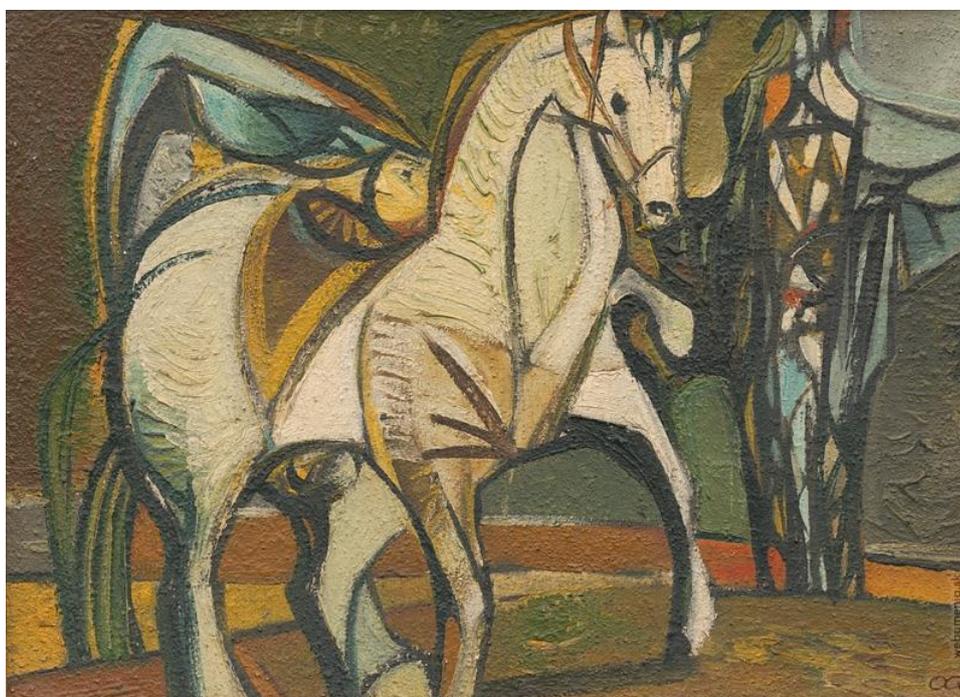
V. Hložník: Koníky (1949)

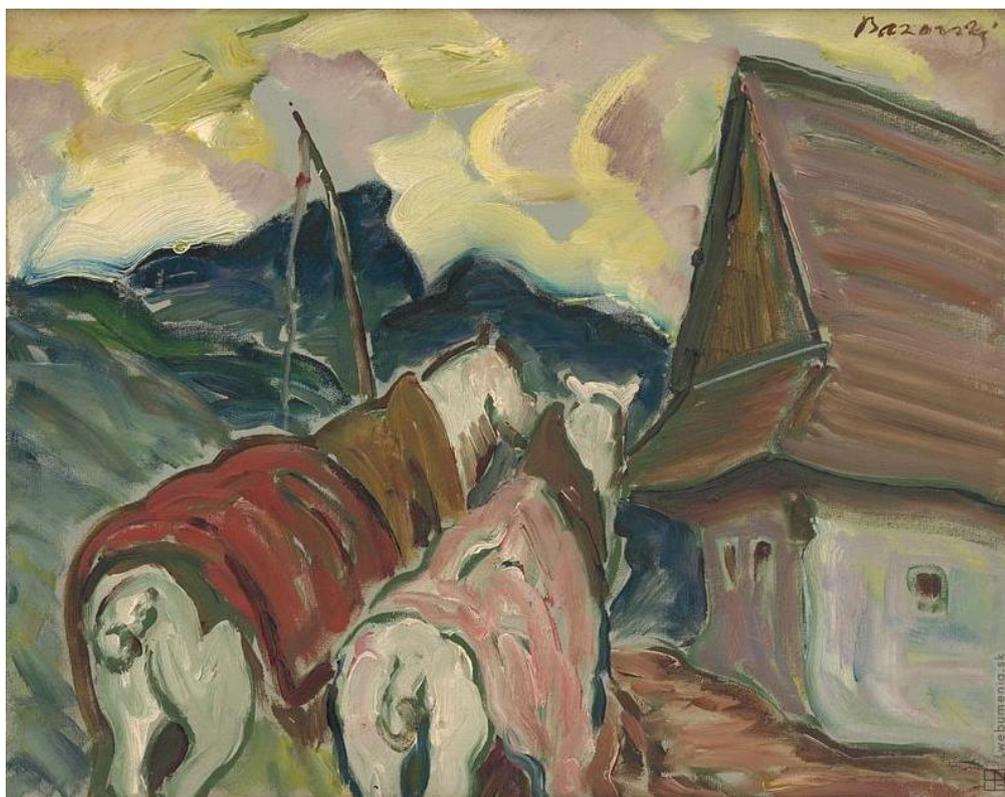
V. Hložník: Muž s koňom (1947)

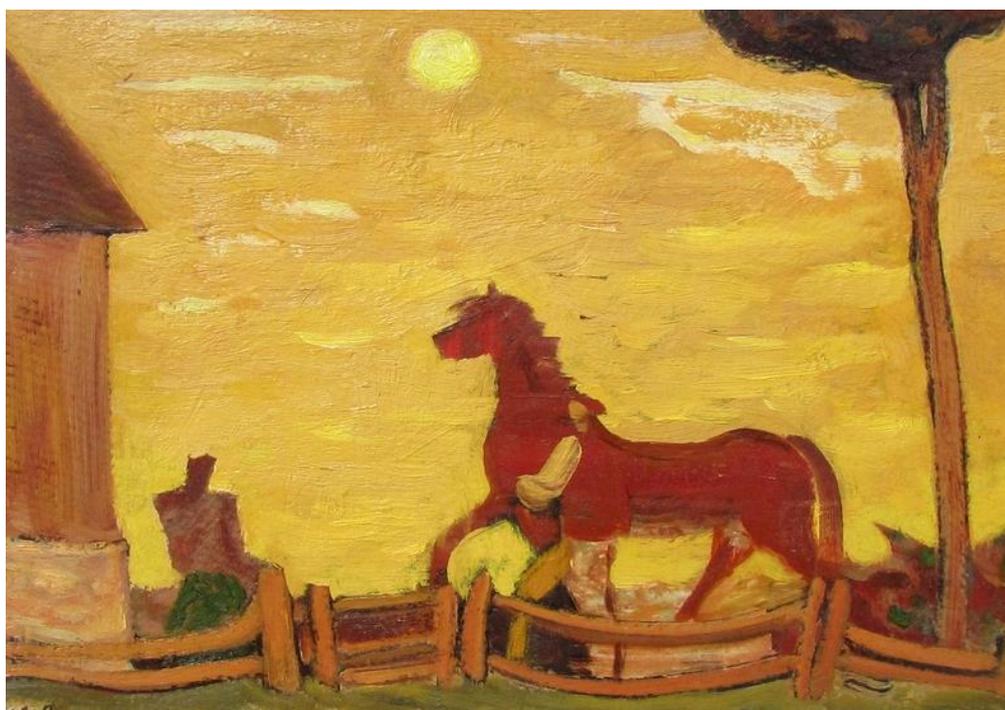
V. Hložník: Krasojazdkyňa (1947)

V. Hložník: Krasojazdkyňa s pierotom (1947)

M. Bazovský: Kone (1922-1943)

M. Bazovský: Koník

F. Botero: Kôň (Berlín, 2007)

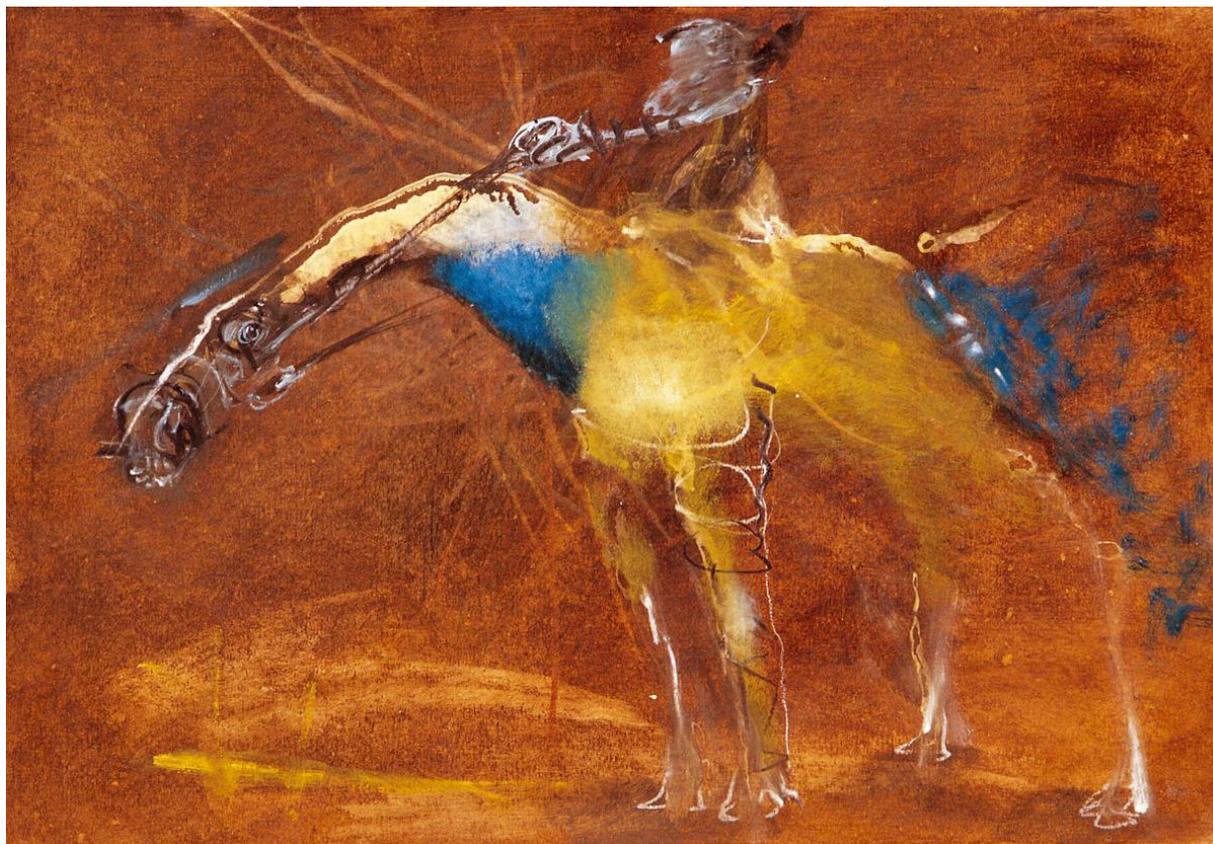

Zhang Xuan: Jarný výlet (dynastia Tchang, 618-905)

Utagawa Kuniyoshi: Happinata Koku na vzpinajúcim sa koňovi (19.st.)
Utagawa Kuniyoshi: Kôh. Soga Goro na vzpinajúcim sa koňovi (19.st.)

I. Pavle: Jazda B (2005)

Autor neuvedený: Kôň (keramika)

kôň trójsky - trojský kôň
kôň v gréckej mytológii -

http://it.wikipedia.org/wiki/Cavallo_di_Troia

kôň vodný - hipokamos

kôň osemnohý - v *germánskej mytológii* kôň boha *Oidina* - *Sleipnir*

kôň v umení - pozri *kôň*, *animalieri*, *zvieratá v umení*, *konskí umelci*, *E. Delacroix*

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Pferd_in_der_Kunst

kôrovce - pozri *homár*, *rak*, *ustrica*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/K%C3%B4rovce>

J. van Kessel St.: Zátišie s ovocím a kôrovcami (1653)

kôš - košíkárstvo

König Johann - (†1642); nemecký maliar, syn norimberského zlatníka, stúpenec *Adama Elsheimera*; je známy dnes predovšetkým pre svoje veľmi jemne lakované medené dosky; pozri *nemeckí maliari 17.st.*, *nemeckí maliari barokoví*

https://en.wikipedia.org/wiki/Johann_K%C3%B6nig

[https://de.wikipedia.org/wiki/Johann_K%C3%B6nig_\(Maler\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Johann_K%C3%B6nig_(Maler))

<https://www.google.sk/search?q=K%C3%B6nig+Johann+painter&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CCYQsARqFQoTCNixr6PL18cCFcZXFAodaAkHNg>

J. König: Zuzana a starci (17.st.)

J. König: Všetci svätí 1599-1601)

J. König: Krajina s Jánom Krstiteľom (1610)

J. König: Smrt' detí Niobe (1.pol. 17.st.)

J. König: Velká krajina s útekem do Egypta (1620)

J. König: Nanebovstúpenie Krista (1622)

J. König: Sv. Juraj zabija draka (1.pol. 17.st.)

J. König: Adam Eva v raji (1.pol. 17.st.)

J. König: Klaňanie pastierov (1630)

J. König: Latona mení lýkijských sedliakov na žaby (1610-1613)

J. König: Alpheus a Aretusa (1610)

J. König: Kristus cestou na Golgotu (1.pol.17.t.)

J. König podľa A. Elsheimera: Il Contento: Merkúr prináša Jupiterovi Contenta (1617)

J. König: Panna s dieťaťom (pred 1614)